Nr. 84. Brașov, Duminecă în 15 (28) Aprilie 1912. Anul LXXV.

GAZETA TRANSILVANIEI

Apare în fiecare zi de lucru.
Abonamentul: pentru Austro-Ungaria pe an 24 cor., pe 1/2 an 12 cor., pe 1/4 an 6 cor. Pentru România și streinătate pe an 40 franci, pe 1/2 an 20 franci, pe 1/4 an 10 franci.

REDACȚIA, TIPOGRAFIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BRAȘOV, PIAȚA MARE Nr. 30. Telefon: Nr. 226.

Pentru Brașov cu dusul acasă pe an 24 coroane. Fără dus acasă pe an 20 coroane, pe 1/2 an 10 coroane, pe 1/4 an 5 coroane. Un număr 10 bani. Inserate: un șir petit 20 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarif și învoială. — Reclame pe pagina a 3-a un șir 20 bani.

Politică cu țărăita.

In vremea din urmă s'au întâmplat în politica mondială numai două mari evenimente, cari ar fi justificat ori-ce jertfe, fiind-că amândouă însemnează pași înainte în dezvoltarea culturii omenești. Au fost: revoluția din China și prezentarea bilului Homerule în parlamentul Angliei (amintim și pe acesta în speranța, că el va fi primit).

Incolo nu putem descoperi de cât numai mărunțișuri. Chiar și războiul italo-turc, care se desfășură la câți-va chilometri departe de noi, are caracterul unui eveniment fără importanță. O dovadă mai bună decât desinteresul ce-l simțim cu toții față de acest războiu nici că s-ar putea aduce. Doar frumoasa manifestație a Sârbilor pentru Croați mai face să vibreze inima omului ca în preajma unei mari fapte, ce se pregătește.

Incolo? Dacă în lupta electorală din Viena între creștinii-sociali și social-democrați se amintește prin ziare aproape ca singura bază de agitație *budgetul* capitalei, nu este oare politica aceasta o politică, ce se face de pe-o zi pe alta? Ori dacă politica din alte țări vecine nu este decât o pompoasă haină, supt care se ascunde acelaș nervus rerum gerendarum, după care cu toții întind ahtiați mânile lăsându-se batjocuriți de umoriști; oare nu este și aceea o politică cu țărăita? Și, iarăș, revenind la noi, ceeace întreprinde astăzi hidra cameleonică Mangra-Brote-Vlaicu, — după ce și-au renegat trecutul politic care-i ridicase pe un piedestal demn de invidiat — nu este și aceasta mai mult o politică de grajduri și de vistavoi decât politica unor oameni cu scaun la judecată?

Pe programul politic al actualului ministru-președinte — ba ni-se pare că pe frontispiciul parlamentului chiar — se vede de departe eticheta anticvată a tuturor guvernelor acestei țări: »cu țărăita", ca lipitorile.

Și țărăie ca picuri de ploaie căldicică, bună de spălat, și din recentele declarații și comunicate ale unor bărbați, cari încă și astăzi țin la programele lor metafizice, de felul cărora va fi făcut și Napoleon cu sutele, când trăia exilat pe insula St. Elena.

Dar când cogeamite deputat ungur cere intervenția ministrului de externe, fiindcă Bucureștenii au cutezat să protesteze în contra celor ce vreau să ne omoare și să ne stârpiască limba? Dar când acelaș deputat tace ca peștele și nu mai cere intervenția ministrului de externe pentru amestecul „ilicit" al *parlamentului* austriac în afacerile politice interne ale Ungariei (comisar regesc în Croația)?

Deci nici-o ideie conducătoare, nici-un ideal. Nici-o sforțare de a trece dincolo de linia fixată a unei vieți de toate zilele! Nimic, nimic nou, nimic înălțător!

Nu. Deoarece astăzi cei mari și tari, stăpânii, văd în politică nu o sarcină și o slujbă plină de responzabilitate, nu *iubire*, ci o îndeletnicire diletantică, un joc de-a baba-oarba cu viața și liniștea și fericirea cetățenilor, văd în ea *ura*!

Pentru ei nu există un Ion al lui Gheorghe din cutare sat de pe deal, care încă ar vrea să trăiască mulțămit în scurta sa vieață de om. Nu există pentru ei nici popa Vasile, nici dascălul Dumitru, nici lelea Marina și nici Ionuț și Niculiță și Pătruț și Anicuța. Pentru ei există numai: unu, doi, trei, patru, cinci trupuri omenești; un *număr* fix; fără voință, fără inimă, fără suflet.

Dacă te gândești acum, că organizația politică de astăzi a făcut ca un singur om să poată hotărâ numai cu votul său asupra vieții zecilor de mii de ființe, pe cari le reprezintă în sfatul țării, îți înghiață mintea auzind, că el a putut vota o hotărîre, despre care știe sigur, că aduce numai rele și pustiire, și că a votat-o în *conștiință*, că a contribuit și el la înfăptuirea relelor ce se așteaptă. Ori poate cădea supt *alt* punct de vedere decât supt acesta votarea tuturor legilor, cari țintesc slăbirea și nimicirea popoarelor nemaghiare din țara aceasta? Iar noi naivii, noi creștinii ascultăm mai departe în bisericuțele noastre cu atâta evlavie cuvintele lui Isus Hristos: „Unde sânt doi inși adunați în numele meu, acolo sânt și eu cu dânșii", și *credem*, că așa este.

Deși sufletul omenimii nu s-a schimbat nici dela Hristos încoace. Un fel de robie fu pe-atunci, alt fel de robie astăzi; dar și-atunci și astăzi era tot numai robie: stăpânirea unora asupra celorlalți *din pofta de stăpânire*, și nu din dorința de-a face Binele.

Și noi ne închipuim, că dacă peste tot i-s'a dat spiritului omenesc putința de-a se manifesta și în săvârșirea *Binelui*, apoi de sigur, că cel mai potrivit teren pentru aceasta este *politica*, care e condiționată de existența unei mulțimi și a unui organizm, menite a fi ridicate și desăvârșite.

Căci dacă Binele nu are dreptul de-a figură în politică ca un ideal, ci el este totdeauna întovărășit de pendantul său, nedreptatea, atunci ar fi să nu ne oprim nici înaintea concluziei finale, care este: teoria etică socială de astăzi e o minciună!

Urmarea? Ar fi un lucru înfiorător, dar care ar avea cel puțin meritul de-a fi o măsură egală pentru toți: homo homini lupus!!. Aceasta *este* doar legea supremă a vieții politice de astăzi, peste tot legea vieții omenești de astăzi. Dar ea a fost întunecată de încercările de civilizare. Și de aceea se practică numai în ascuns. Mai ales în politică. Ea a fost întunecată de sublima antiteză a ei descoperită în cuvintele Mântuitorului, care însă nu ne-a mântuit încă cu dumnezeiasca sa lege: „Iubește pe deaproapele tău ca pe tine însuți«.

Unde s-ar putea găsi o altă sinteză, este peste tot posibilă o altă sinteză a *egoizmului* și a *altruizmului*, decât în această lege dată nouă de Isus Hristos, ca să o introducem în viață, deci și în politică?

Și fiindcă ea nu există în politică; cum să nu zguduie scârba pe omul, care nu se mulțumește cu priveliștea aparențelor, ci care caută *rădăcinile* de vieață ale veninoasei buruieni, ale politicei zilelor noastre? Și oare cum se poate, că din atmosfera aceasta nu se nasc și alți zei, cari să vină și să predice Evanghelia iubirii deaproapelui?

Ori și Politica și-a legat ochii, pentruca să *poată* face nedreptate? Și Dreptatea stă de veacuri cu ochii legați, pentruca Politica să poată trăi?

Nu este *suflet* în politica de azi. Iar ca să fie, ar trebui să-l aducă toți ceice au unul curat, bun, iubitor, înălțat. Să-i dea suflet oamenii, cari n-au de apărat interese egoistice. Să-i dea, venind cu toții, artiștii, poeții și învățații, *dacă* aduc cu ei unul curat și înălțat, Dar să nu-l dea atunci nici ei, cum ni-l iau nouă politicianii de astăzi: cu țărăita, ci întreg, ca o jertfă adusă Umanității.

Va fi aceasta oare înaintea Judecății din Urmă?

Episcopia gr. cat. maghiară — instituție națională. Comisiunea regnicolară gr. cat. în frunte cu Szabó Ienő, membru al casei magnaților, și-a făcut reverențele la fostul prim-ministru Khuen, aducându-i mulțumite pentru sprijinirea cauzei episcopiei gr. cat. maghiare.

Khuen a răspuns, că creiarea episcopiei maghiare o consideră ca *unul din cele mai frumoase succese* ale activității sale de guvernament și sperează, că toate guvernele viitoare vor sprijini episcopia maghiară, ca o *instituție națională*.

Iată o nouă și eclatantă dovadă, că episcopia gr. cat. maghiară e destinată a servi *scopuri de maghiarizare*.

Conferența episcopilor catolici. Alaltăeri s-a început în Budapesta seria conferențelor membrilor episcopatului catolic La conferență participă, precum cetim în foile maghiare, și membrii episcopatului gr. cat. român: Escelența Sa Mitropolitul Mihályi, episcopii Dr. I. Radu, Dr. V. Hosszu și vicarul Gherlei.

Presupunem, că prezența tuturor membrilor episcopatului gr. cat. român la această conferință stă în legătură cu chestiunea plănuitei episcopii gr. cat. maghiare, care va forma deasemenea obiect de discusiune.

Ultima petiție *înaintată curiei în chestia abuzurilor electorale este cea a alegătorilor români din cercul Orăștiei în contra mandatului lui Farkas Pali. Terminându-se cercetarea întregitoare actele au fost transpuse Curiei, care a fixat ziua de 24 Mai pentru desbaterea petiției.*

La situație. In situația politică nu este nici o schimbare și nici nu va fi până după ședințele delegațiunilor.

In cercurile politice să așteaptă cu încordare prezentarea cabinetului în cameră, când Lukács își va desvolta programul și se va pronunța mai detaiat în chestia sufragiului universal. Se crede, că declarațiile lui vor arunca o lumină viie asupra viitorului apropiat.

Cabinetul Lukács se va prezenta oficios partidului muncii săptămâna viitoare, după delegațiuni, cari își vor termina lucrările în 2—3 zile. Tot atunci își va lua contele Khuen adio dela mamelucii săi, trecuți acum sub oblăduirea noului stăpân.

Externe. *In consiliul de miniștri turc ținut eri, în care s'a discutat cu privire la oportunitatea redeschiderei Dardanelelor, nu s'a luat nici o hotărîre din cauza diverginței de păreri între miniștri. Sunt mari temeri, că chestia Dardanelelor va provoca complicațiuni. Circulă svonuri despre apariția flotei rusești în apele Turciei și despre mobilizarea Bulgariei.*

Guvernul otoman a interzis

Insemări

(*din »Vieața românească«*).

D-l I. Botez își închee articolul său despre »raporturile dintre știință, artă și cultură", publicat în »Viața românească« cu următoarele cuvinte adevărate:

»Nimic nu-i mai interesant și mai folositor decât a cunoaște sufletul omului; dar a pătrunde în sufletele mai mari ale omenirii, înseamnă a ne regenera însăș sufletele noastre.

Mormintele nu se deschid pentru profanare, ci pentru înțelegere și pietate. In mijlocul Pantheonului, mai mult decât în mijlocul altui cimitir, sufletul nostru e copleșit de acele adevăruri eterne. cari sporesc bunătatea omului în vieață și-l întăresc cu puterea resignării liniștite în așteptarea morții.

Ințelegerea marilor *oameni* nu ne înalță în lumea ideală a frumosului, fără să ne scoboare pe pământ cu învățăminte adânci, cum trebue să trăim. De dincolo, de unde a apus, soarele luminează încă potecile strâmte ale vieții noastre mărunte și ne oprește să ne lovim unii pe alții.«

Mari și mici stau față în față. Stele, cari își tremură luminile eterne în nemărginirea spațiului și viermi, cari scormonesc fără adormire pământul. Ideal, care ademenește spre împărățiile sale strălucitoare pe atâția visători și mormânt, de a cărui întunerec și răceală toți se înflorează.

Ne închinăm cu evlavie sufletului. Comorile lui ne chiamă vecinic. Nu sunt comori pământene și totuși strălucirea lor e mai ademenitoare decât strălucirea aurului ș'a argintului. Cel ce înțelege rostul vieții, cel îndrăgostit de nemurire, cel înfrățit cu eternitatea nu va jertfi nici când strălucirea acestei eternități de dragul aurului.

Un Homer, un Horațiu, un Mirabeau, un Shakespeare, un Eminescu vor străluci mereu în lumea eternă a vieții ca tot atâtea stele, cari au dispărut de mult în neant, pentru ca raza lor să lumineze universul încă mii de ani desprinzând din întunerec cărările, pe cari au să înainteze epigonii.

*

Dl Sp. Popescu în simbolica sa povește «Femeia și taina» zugrăvește în culori interesante o parte din sufletul femeii. Femeea de rând ca și din clasa înaltă, țăranca ca și împărăteasa are o însușire statornică: *curiozitatea*. Ea umblă, se frământă, asemenea unui vierme neastâmpărat, să descopere toate *nimicurile* vieții de toate zilele ca și cum aceasta ar forma întreg rostul chemării sale s'apoi cu o stăruință de invidiat se străduește ca să pună pe toți semenii săi în curent cu «importanța» acestor nimicuri. Conștie de slăbiciunea ei, înțelegătoare de puțintica putere, de care dispune, ea caută să-și găsească tovarăși, umblă după alianțe, pentru ca din toate acestea să închege o forță unitară, voinică de-a o apăra împotriva multelor atacuri din afară. Pentru ea taina, necunoscutul, de care are o pronunțată teamă, se prezintă ca un atentat și de aceea ea niciodată nu va închide în spațiul sufletului său ceeace i-se comunică în formă de taină, ci va căuta grăbită, ca să pună pe toate semenele sale în conștiința acestui atentat, pentruca în chipul acesta să-și asigure slăbuța ei ființă și să-și risipească acea teamă care-i pune la încercare vieața.

*

Dl Paul Florinescu face câteva comunicări interesante «despre învățământul profesional în Elveția», spunând intre altele și următoarele adevăruri:

«Fără lucs, fără vorbă multă sau reclamă, fără cheltueli ecsagerate, cu o disciplină ecsemplară, dar părintească în același timp, ei (-conducătorii institutelor profesionale din Elveția-) știu să formeze, pe tărâmul industriei și al artelor industriale, lucrători îndemânatici și inteligenți, având capacitatea și cunoștințele necesare pentru a ecsercita cu folos profesiunile, ce și-au ales.

Pentru a ajunge la un asemenea rezultat, personalul însărcinat cu instrucția manuală și tecnica elevilor nu se mărginește numai cu rolul acesta, ci se silește a desvolta în elevi adevăratele calități, ce trebue să-și însușească un bun lucrător, infiltrându-le obiceiuri sănătoase și oneste. Căci, spun ei, și au foarte multă dreptate, nu e de ajuns ca un tânăr, ce ese din școală, să știe a se servi cu îndemânare de uneltele și mașinile sale, el *trebue să știe a lucra iute și cu îngrijire, a întrebuința timpul în mod folositor și a-și da seamă de felul, cum trebue să vorbească și să se poarte cu lumea în mijlocul căreia trăește.*

Și ajung la toate acestea, mai curând și mai ușor decât și-ar putea închipui cineva, *aplicând cu o ecsactitate matematică un program foarte bine chibzuit și cu niște măsuri drepte și neclintite de nici o influință streină adevăratului interes al instituției și al elevilor*».

La articolul d-lui Florinescu «V. R.« face următoarea notă redacțională:

«*Organizația rațională a învățământului profesional are o însemnătate capitală pentru România;*

Toate sacrificiile, pe cari le-a făcut și le face statul nostru pentru școalele noastre de meserii n'au dat până acum rezultate mulțămitoare».

*

Din »*Documente cu privire la istoria țăranului român*« — schițate de d-l Gorovei, se desprinde în toată grozăvenia ei traiul din trecut al țăranului român, care era supus la chinurile cele mai floroase din partea diferiților arândași.

Sărmanul țăran ducea o vieață adevărat dobitocească. El nu era considerat ca om, pentru el nu existau drepturi, ci numai datorințe și sarcini. Adese-ori în mânia lor nebună, arândașii porunceau slugilor, ca pe țăranii renitenți să-i ferece în lanțuri și să i bată în chip păgân, alte-ori îi închideau în caverne, în cari aveau să îndure foame și sete și din cari erau scoși numai schelet. Inventau cele mai grozave forme ale teroarei și nu adese-ori puneau să le smulgă mustățile, pentru ca să iasă mai mult în relief prepotența lor stupidă și barbara lor pornire spre căpătuială.

Documentele d-lui Gorovei sunt o tristă pagină din nesfârșitul șirag de suferințe, pe cari le-a îndurat țăranul român în decursul timpului. Robit de toți venetlcii, esploatat de toate lichele, prostit de toți imbecilii, el niciodată n-a avut timp și prilej să-și dea

CJI Cluj / Central University Library Cluj

tuturor vaselor ce staţionează în portul Constantinopol precum şi în lungul Bosforului, de a mai face uz de telegrafia fără fir.

— *După ştiri din Atena, Anglia, Franţa şi Italia intenţionează să ocupe din nou insula Creta. Intr'un interviev acordat corespondentului «Berliner Tagblatt» Regele Greciei a declarat cu privire la Creta următoarele:*

«Rezolvirea chestiunii cretane nu stă în mâinele noastre, ci în acele ale unor factori mai principali, ale marilor Puteri. De aceea aşteptăm, ca marile Puteri să decidă în această chestiune şi să ne redea pacea de care avem nevoe. Am făcut un călduros apel la marile Puteri în acest sens. Turcia e foarte enervată din această cauză şi reproşează Greciei că protejează mişcarea cretanilor. Grecia vrea însă să evite orice nelinişte exterioară pentru a putea realiza reformele ce şi-a propus în interior.

Importanţa listelor electorale.

De: Dr. Romul Boila.

Drepturile unui popor se afirmă nu se cerşesc! Tot atât de adevărat este, că drepturile câştigate trebue eserciate, folosite, căci poporul, care nu se nizueşte ca şi drepturile puţine pe cari le are să le folosească, nu numai că nu merită mai multe drepturi, dară nu are nici drept la existenţă. Şi aceasta nu se referă numai la popoare ci şi la persoane singuratice.

E fapt, că poporul român ca individualitate politică n'are nici un drept în statul acesta. Au însă unele drepturi publice singuraticii, cari totodată sunt şi fii poporului român.

Este datorinţa acestor fii ai neamului nostru, ca şi drepturile publice puţine, pe cari le au, să le esercieze, să le deprindă.

E cert de altă parte şi aceea, că întreg constituţionalizmul statului nostru este o ficţiune, este o minciună şi că eserciarea puţinelor drepturi ale singuraticilor fii ai poporului român este împiedecată şi zădărnicită prin mii şi mii de apucături, călcări de legi şi de principii constituţionale.

Toate aceste însă nu pot forma o pedecă pentru noi, ca să nu încercăm măcar eserciarea drepturilor, cari le avem. Şi mai ales suntem datori cu aceasta, pentru-că politica partidului naţional român, al cărui membrii suntem, ne impune activitate pe toate terenele vieţii publice constituţionale.

In lupta constituţională au o importanţă nespus de mare listele electorale. Listele electorale sunt alfa deprinderii, eserciării drepturilor de alegere, de vot.

Importanţa lor deosebită o indică norma constituţională, că a vota, a esercia dreptul de alegător numai acela o poate face, *care e luat în lista alegătorilor.*

Cu durere trebue să constatăm, că cea mai mare parte a intelectualilor noştri şi în deosebi intelectualii din comune sunt absolut indiferenţi, ba chiar apatici în chestiunea aceasta.

Ori cât de mizerabile şi nefavorabile ar fi legile privitoare la alegerile deputaţilor dietali pentru noi românii, sunt totuşi mai multe cercuri electorale, unde dacă s-ar compune listele conform dispoziţiunilor legale şi unde dacă intelectualii şi-ar face datorinţa, am avea maioritcăţi zdrobitoare sau minorităţi considerabile.

Stăm în faţa unui prilej bun de a ne împlini datorinţa cu toţii.

Listele electorale pentru alegerea deputaţilor dietali sunt rectificate deja din luna Martie şi au să fie espuse vederii publice din 5—15 Maiu, în care timp are drept fieşte cine să le vadă în timpul oarelor oficioase la antistiile comunale sau la sediul notariatelor cercuale. Acel interval este totodată fixat pentru facerea reclamaţiunilor în contra listelor.

Este datorinţa noastră a intelectualilor de a atrage asupra acestui prilej atenţiunea şi interesul marelui public românesc.

Fieşte-care inteligent, fie din ori-ce cerc electoral cu maioritate sau minoritate românească, să-şi facă datorinţa!

Forma reclamaţiunilor e ca şi a unei rugări (instanţe). Se poate face exclusiv în limba maternă şi pe două motive: dacă cineva e luat pe nedreptul în listă sau dacă cineva nu-i luat în listă, deşi are îndreptăţirea. Se înaintează antistiei comunale în comune mari, iară în comune mici la sediul notariatelor cercuale. Fieştecare locuitor al cercului electoral dietal respectiv poate face reclamaţiune pentru toţi din cerc.

La muncă deci, să ne împlinim datorinţa noastră fără întârziere, neşovăitori şi neînfricaţi!

O propunere interesantă.

Am cetit în zilele trecute o propunere interesantă a d-lui *Dr. Ioan Lupaş* în sinodul arhidiecezan din Sibiiu. In aceea să cerea, ca autoritatea mai înaltă bisericească să pună capăt corespondenţei inspectorilor regeşti cu conducătorii şcoalelor dela sate şi acelea să se poarte numai prin mijlocirea autorităţii mai înalte bisericeşti.

Precum este cunoscut, lucrurile de însemnătate şi mai ales acele lucruri, prin cari inspectorii regeşti lovesc în existenţa şcoalelor noastre, vin oficiilor şcolare pe calea episcopiilor, dar sunt lucruri, în cari acele se încunjură şi se cearcă prin contactul intim cu preoţimea a se pune bază vătămării dependenţii preoţimei dela autorităţi. Acele chestii sunt: *catehizarea în şcoalele de stat.*

In chestia aceasta inspectorii regeşti, cu ajutorul epitropiilor şcolare de stat, să încearcă a intimida şi constrânge fără ştirea autorităţilor mai înalte bisericeşti la o catehizare, mai contrară spiritului bisericesc decum e faimoasa ordinaţiune alui Apponyi.

Am văzut arătându-se catiheţilor un ordin al unui inspector regesc, prin care acela avizează pe cateheţi, că în caz când aceia nu vor observa ordinaţiunea lui Apponyi, nu vor fi împărtăşiţi de remuneraţie. Ştiu cazuri, când epitropia pe baza ordinaţiunii lui Apponyi a pretins chiar propunerea de rugăciuni elevilor din clasele inferioare în limba statului.

Sunt cateheţi, cari pentru ca să nu-şi atragă disgraţia presidentului epitropiei şcolare de stat, care e un magnat, etc. să supun, *iară autoritatea bisericească nici nu o avizează, sau o seduc informându-o fals.*

Am întrebat pe un catehet, ce face cu ord. lui Apponyi? Mi-a răspuns: Intreb în limba maghiară istoria biblică atunci, când vine magnatul ca preşedinte, altădată nu. Pe alţii i-am auzit lăudându-se, că ce e drept propun foarte puţin. Aci zace răul. In faţa organelor statului vrem să aparem patrioţi, în faţa autorităţilor mai înalte şi a publicului român, de Români corecţi. De fapt suntem mercenari şi farisei, cari trădăm biserica şi neamul. Din această cauză propunerea d-lui Lupaş e foarte actuală şi ar trebui să o discute toate autorităţile mai înalte bisericeşti gr. or. şi gr. cat. Altcum ajungem la anarhie.

—f.—

Din România.

Ştiri politice. *Un consiliu de miniştri se va ţinea azi, în care se vor comunica motivele pe baza cărora primăria Capitalei va intenta acţiune societăţei comunale de tramvae şi se va hotărâ data introducerei acelei acţiuni.*

Vizita primarului Parizului. D-l Titu Maiorescu, preşedintele consiliului de miniştri, a supus M. S. Regelui programul pentru primirea d-lui Felix Roussel, preşedintele consiliului municipal din Paris. D-l Roussel va fi primit în audienţă la Castelul Peleş şi va fi dus să viziteze instalaţiile fabricelor de petrol de pe valea Prahovei. E probabil că va fi condus să viziteze şi portul Constanţa. In Capitală i se va oferi un banchet de către primărie şi altul de către ministerul de interne.

D-l Dobrescu primarul Capitalei, a dispus lansarea unui apel către cetăţenii Capitalei, prin care îi învită a eşi în întâmpinarea d-lui Felix Roussel, primarul oraşului Paris, care va sosi în Capitală Luni seara. D-l Roussel va fi primit în gara Filaret.

Un omor la ospiciul Mărcuţa Eri dimineaţă un omor s-a comis la ospiciul Mărcuţa. Un grădinar anume Gheorghe Coban, fiind atacat de un bolnav de alienaţie mintală, anume Marcu, l-a omorât cu o lovitură de ciomag.

Un accident de aviaţie la Cotroceni. Joi după amează timpul fiind favorabil, pe platoul de la Cotroceni au făcut câteva zboruri piloţii şcoalei militare de aviaţiune. La un moment dat, a plecat în zbor d. locotenent Capşa cu un »Bleriot« având ca pasager pe d-l sublocotenent Popovici din artilerie, elev al şcoalei de aviaţiune a armatei. Plecarea s-a făcut în condiţiuni bune. Cu toate acestea aparatul Bleriot s-a suit repede şi pe neaşteptate a căzut brusc la pământ, de la o înălţime de doi sau trei metri. Din fericire, nici d. locot. Capşa, nici pasagerul său nu au căpătat nici o rană. Amândoi au scăpat ca prin minune. In schimb aeroplanul are amândouă aripile rupte şi motorul a căpătat serioase avarii.

Starea sămănăturilor. Din Bucureşti ni se scrie: In general starea sămănăturilor din ţară este favorabilă. In Muntenia şi Oltenia toate sămănăturile fără excepţie sunt excelente. Numai câmpurile din Moldova, unde a fost cea mai scăzută temperatură, ar putea să inspire îngrijiri. Totuşi din rapoartele primite, rezultă că şi acolo semănăturile n-au suferit până acum.

Cum e probabil că timpul se va încălzi dintr'o zi într'alta, putem aştepta cu încredere rodul muncei agricultorilor noştri.

România şi închiderea Dardanelelor. Inchiderea Dardanelelor — scrie »Seara« — a avut ca urmare, între altele şi o urcare simţitoare a cursului schimbului nostru cu străinătatea. In timpul de mare export, schimbul asupra streinătăţei ne este tot-deauna favorabil, fiind foarte scăzut; iar când exportul încetează, cum s'a întâmplat acum din cauza închiderei Dardanelelor, schimbul se urcă, în detrimentul nostru.

Ca să se vadă cât a fost de însemnată urcarea, ce s'a produs în timpul din urmă în cursul schimbului, este destul să spunem, că la 4 Aprilie, o zi înainte de închiderea Dardanelelor, cekul asupra Berlinului se oferea cu 123,475; iar pe ziua de 12 Aprilie cursul era de 123,820 suta de mărci. In acelaş răstimp, cekul Paris a crescut dela 100,12 la 100.50 suta de franci; iar cekul asupra Belgiei, dela 99.50 la 99.85 tot suta de franci.

De-ale meseriaşilor noştri.

Primim la redacţie raportul general al comitetului *„Asociaţiunei pentru sprijinirea învăţăceilor şi sodalilor români meseriaşi din Braşov“*, din care reţinem următoarele date:

Averea Asociaţiunei.

Intratele anului 1911 au fost de Coroane 24176.33, iar Eşitele de cor. 4541.95; rezultă deci cu finea acestui un »Sald« de cor. 19634.38, cu care averea totală a Asociaţiunei a crescut dela cor. 94014.77 la cor. *95806.20.*

Ucenicii anului 1911.

In anul 1911 s-au plasat în Braşov în cea mai mare parte prin mijlocirea Asociaţiunei noastre *120* de ucenici români, dintre cari s'au declarat de calfe în decursul anului, 1 lemnar şi 1 zidar şi au stricat contractul 4 zidari, 3 pantofari, 2 măsari, 2 văpsitori, 1 lemnar şi 1 cismar. Subtrăgându-i pe aceştia rămân deci *105* ucenici plasaţi în decursul anului 1911 la următoarele meserii; 28 zidari, 15 măsari, 10 zugravi (văpsitori), 10 lăcătuşi, 9 pantofari, 8 cismari, 6 croitori, 4 lemnari, 3 rotari, 3 compactori, 2 măcelari, 2 ferari, 1 curelar, 1 perier, 1 dogar, 1 instalator de telefoane şi 1 sculptor în piatră.

Şi dacă-i socotim şi pe cei din anii trecuţi, avem la finea anului 1911 *420* ucenici plasaţi.

Ajutoare date ucenicilor sunt următoarele: Ajutoarele anuale în bani, în sumă de Cor. 680, distribuite în 19 ucenici. Taxele de şcoală, plătite pentru 100 ucenici în sumă de Cor. 380. Cor. 12 date ca bani de spălat la 4 ucenici. Hainele şi încălţămintele, distribuite cu ocazia parastasului pro memoria fericitului binefăcător M. Stroescu şi a membrilor fundatori, răposaţi ai Asociaţiunei în suma de 749.80 cor.

Calfele anului 1911.

Dintre ucenicii români, aflători în Braşov, sau declarat în anul acesta *60 de calfe* şi adecă: 16 zidari, 10 zugravi (văpsitori), 6 croitori, 4 cismari, 4 lemnari, 3 măsari, 4 lăcătuşi, 3 dogari, 3 pantofari, 2 rotari, 2 compactori, 1 cofetar, 1 argăsitor şi 1 sculptor în piatră.

Organ de plasare şi informaţiuni.

Pentru mai bună rânduială şi pentruca să putem îngriji şi supraveghea pe ucenicii noştri şi mai bine ca până acum şi ca să avem totdeauna pe cineva, care să stea la dispoziţia publicului pentru a-i servi cu informaţiuni am chibzuit şi propunem On. adunări generale să instituiască un »organ de plasare şi informaţiuni« cu oare de oficiu în localul nostru, în fiecare zi dela oarele 3—5 p. m., începând deja cu anul 1912.

Susţinerea acestui organ ar costa, după socoteala, ce ne-am făcut o, anual 320 cor., care sumă însă nu formează o încărcare nouă budgetară, pentrucă în ea sunt cumulate spesele pentru plasare şi birou, cari fac la olaltă cor. 220, iar complectarea acestora până la suma amintită se face prin reducerea unor titli din bugetul anului trecut. Actualul nostru cassar, d-l Dumitru Haller, care şi până acuma a muncit cu multă râvnă şi cu mare interes pentru promovarea binelui Asociaţiunei noastre, se oferă a ne face acest serviciu.

Raportul mai conţine apoi amănunte privitoare la membrii Asociaţiunei, cari s-au sporit în anul trecut în mod îmbucurător, privitor la catehizarea ucenicilor, la binefăcătorii »Asociaţiunii« şi la activitatea socială a »Asociaţiunii«, care a culminat în reuşita producţiune din 1/14 Februarie a. c.

ŞTIRI.

— 14 Aprilie 1912.

Dela serbările iubilare ale soc tăţii »Petru Maior«. O mare plăcere pricinuit caspeţilor întruniţi la serbări. jubilare ale societăţii »Petru Maior« ideia comitetului aranjator de-a lăsa să se esecute listele de bucate dela banchet, ordinele de dans şi cărţile ilustrate ocazionale in *motive româneşti.* Cartoanele esecutate în mai multe colori şi cu mult gust de tipografia »Doina« din Beiuş aveau un fond roşu strălucitor fiind încadrate la margini în motive bine alese din albumurile noastre de ţăsături.

Lista de bucate conţinea următorul text tipărit:

1862—1912.

Banchetul jubilar al soc. »Petru Maior«

Rânduiala mesei:

Supă de sparanghel în tasă.
Nisetru. — Sos tartar.
Muşchiu de vacă. — Zarzavat.
Caş
Cafea
Bere. — Vin alb.

Cărţile ilustrate şi drăgălaşele ordine de dans purtau de asemenea inscripţii ocazionale.

---

seamă, că ţara, în care are aşa de mult de pătimit, *e a lui*, şi că această ţară datoare e să-l apere şi nu să-l robească.

Mi-aduc aminte de un caz nostim. Un profesor de istorie dela academia din Dobriţin accentua mereu, în decursul expectorărilor sale şovine, că ţăranul român din Ungaria e mai fericit, e mai liber decât ţăranul din România. Uram şi-l dispreţiam din suflet pe acest profesor, care în loc de istorie făcea prelegeri despre şovinism. Dar' când spunea vorbele mai sus pomenite mă opream brusc în mersul cugetării mele şi mă gândeam, dacă acest descendent al lui Attila cu umerii obrazului ridicaţi ca două dâlme — nu spune cumva un adevăr? Şapoi gândul meu începea să sboare şi mă gândeam la o ţară, în care ar fi să-şi aibă sălaşul ţăranul român din Ungaria alăturea cu cel din România... Şatunci tresăream... Nu ştiu de ce... Cetiam poate şi pe atunci documente ca ale d-lui Gorovei — sau poate altul să fi fost motivul? Nu ştiu. Un lucru însă doream şi pe atunci şi-l doresc şi astăzi: Doream şi doresc ca ţăranul din România să fie înălţat cât mai degrabă la rolul şi la situaţia, care i-se cuvine ca susţinător de ţară... Atunci, numai atunci se va şterge poate un gând ciudat, care stă ca un contrast, ca un zid de despărţire între două lumi, în cari trăeşte acelaş suflet.

*

D-l Ioan Al. Brătescu-Voineşti are o splendidă »*scrisoare*« adresată prietinului său Ioan A. Rădulescu-Pogoneanu, în care satirizează sofisteria anumitor specii de oameni, cari suferă de mania de a face »filozofie« — vorbind *păsăreşte.* Aceştia cred, că în faţa plebii prestigiul lor se va ridica cu atât mai mult, cu cât vor fi mai puţin înţeleşi de această plebe. Tipul acestor oameni — pasări e perfect redat în »Damele savante« de Molière. Ei vorbesc despre filozofia lui Socrat, Aristotele, Descartes, Rousseau, Spencer şi mai ales despre filozofia morală a lui Kant fără de-a avea o icoană limpede despre această filozofie. Vorbăria lor, vezi bine, poartă în faţa celui prost ca şi a celui inteligent un straniu semn al întrebării, pe care nu-l poţi deslega altcum, decât dacă străbaţi după acest semn pătrunzând în culisele — în creerul — din care se desprinde. O ţesătură nenorocită, desechilibrată e acest creer, care are darul ca să creeze o nouă sectă de oameni: desechilibraţii, patologii sau psichopaticii.

D-l Brătescu Voineşti trece dealtcum printr'o riguroasă şi judicioasă critică ciudata »*cunoaştere a lucrului în sine*«, enunţată de filozoful Kant.

*

Maxim Gorki, genialul scriitor rus nu de mult a fost exclus din partidul social-democraţilor ruşi, pe motivul, că Gorki »ar fi dus cât timp a stat în insula *Capri* o vieaţă nepotrivită cu concepţiile lor sociale«.

Curios! Gorki care s-a dus în străinătate, ca să-şi caute de sănătate, e eschis din partidul, care luptă — se zice — în numele libertăţilor personale şi colective, pentrucă marele scriitor afirmative ar fi dus o viaţă prea liberă.

Orice ar face şi ori cum ar trăi Gorki—omul, sufletul său va rămânea totdeauna legat de cei ce sufăr şi de cei obijduiţi; deci Gorki, *scriitorul*, va fi totdeauna un luptător pentru democraţia nu numai din Rusia, dar din întreaga lume. A-i cerceta vieaţa privată, e un lucru nesocotit, ca să nu spunem o necuviinţă...

Se pare însă, că nu acestea ale clubiştilor din Petersburg — continuă d-l *M. Codreanu*—, ci sunt alte cauze mai fireşti, mai omeneşti: ori cât li-ar fi fost de partizan şi de amic, Maxim Gorki îi cam necăjea cu ilustraţia sărbătoritei sale glorii, ceeace îi făcură să-i descopere mici mizerii omeneşti, mici pretinse scandaluri prin insula Capri, ca astfel să-l coboare până la dânşii. E povestea versurilor lui Eminescu:

Astea toate te apropie de dânşii...
[Nu lumina
Ce în lume-ai revărsat-o,
[ci păcatele şi vina,
Oboseala, slăbiciunea,
[toate relele ce sânt
Intr-un mod fatal legate
[de o mână de pământ...

...Căci de câteori vei fi luând ziare în mână, iubite cetitor, ai un soiu de mulţămire şi personalitatea d-tale se cam umflă, când vezi, că e supus la vre-o scădere, ceva ce d-ta socoteai pân' atunci puţin mai înalt.

Ce s-o fi petrecând oare atunci în sufletul d-tale, de surâzi cu uşoară satisfacere de sine, iubite cetitor«.

»Aypocrite lecteur, mon semblable, — mon frère«...

Zeno.

FRAŢII SIMAY, Braşov Târgul grâului 3.

Proprietari Emil Bologa şi soţii

Recomandă toate articolele cele mai moderne pentru dame şi domni.
Stofe, Mătăsării, Confecţiuni, Bluze şi rufărie solidă pentru trusouri.
Servicin prompt şi preţuri moderate. Nr. 101—9

Cei 16 teologi din Orade. Ziarele din Orade sunt informate, că în urma intervenţiunii P. S. Sale episcopului Dr. Radu, din cei 16 teologi scoşi din seminarul latin din Orade, 12 inşi vor fi reprimiţi şi vor fi admişi la examene cu finea anului şcolar. Ceilalţi doi vor fi trimişi la alte seminarii.

In Septemvre anul viitor — scriu mai departe ziarele — vor fi primiţi din nou teologii gr. cat. români în seminar, deşi *episcopul Radu caută a-i aşeza în alte seminarii.*

Aceasta ar fi mai bine şi anume în cele două seminarii româneşti!

Serbare în amintirea lui Bariţiu. La aniversarea centenarului naşterii lui Bariţiu — după cum anunţă »Solia satelor« se va aranja o serbare şi în satul de naştere al lui Bariţ, în *Jucul-de-jos* (l. Cluj). Serbarea se aranjează din partea desp. Cluj al „Asociaţiunii«. In şedinţa comitetului despărţământului, s'a hotărît, că se va servi un parastas şi va rosti o predică potrivită d-l protopop Dr. Elie Dăianu din Cluj. In aceaşi zi se va ţinea o adunare serbătorească a desp. «Asociaţiunei» închinată anume pomenirei lui Geerge Bariţiu. Se vor ţinea mai multe prelegeri potrivite şi corul studenţilor universitari va cânta cântări.

Nou inspector şcolar la Făgăraş. In locul inspectorului şcolar al comitatului Făgăraş, Radvány Ferencz, care a fost transferat la Cluj, — ministrul de instrucţie publică a numit pe Sztancsek Zoltan, fostul inspector de şcoale al comitatului Zolyom.

Isvor de gaz metan lângă Pesta. Cu prilejul unor săpături pentru o fântână arteziană pe teritorul Viczian din apropierea Pestei, lucrătorii au descoperit un nou izvor de gaz metan. O comisie trimisă din partea institutului geologic a stabilit, că acel teren este tocmai atât de abundent în gaz metan ca şi isvorul dela Şermaş.

Bandiţi automobilişti în Iaşi. Alaltaeri dimineaţă s'a săvârşit un furt senzaţional la garajul sucursalei Leonida din Iaşi. Dl Iack Herdan mergând dimineaţa să inspecteze depoui de automobile din str. Banu, a observat lipsa unui automobil, care fusese cumpărat cu o zi mai înainte de locot. Căpşa. Anunţând imediat poliţia, s'au început cercetări.

O telegramă din Botoşani vesteşte că hoţii în frunte cu vestitul Marcel, care a furat automobilul la garajul Leonida din Iaşi, au fost prinşi şi arestaţi de jandarmi în com. Flămânzi.

Un caz rar de longevitate se comunică din (România) com. Podari. Alaltaeri dimineaţă a încetat din vieaţă în acea comună femeea Marin Radu Genoiu în etate de 123 ani. Până în ultimele clipe bătrâna a fost perfect sănătoasă, bucurându-se de toate facultăţile.

Orgii la o mănăstire. Sfântul sinod din Petersburg a primit zilele acestea un denunţ secret, care li atrăgea atenţia asupra imoralităţilor şi orgiilor ce se comit din partea călugărilor în mănăstirea ordinului Sf. Ioan, Woronzov. Făcându-se o anchetă la această mănăstire, s-a constatat, că de fapt călugării organizau orgii şi-şi ţineau amante. La jandarmeria din Plescau mai multe familii au făcut arătări contra călugărilor imorali. Starețul şi o mulţime de călugări vor fi daţi judecăţii.

Tinerimea română din Mediaş invită la *Producţiunea teatrală-corală*, ce se va aranja sub conducerea înv. Ştefan T. Secetă, Duminecă la 22 Aprilie 5 Maiu) 1912, în sala cea mare a hotelului »Strugur« (Traube) din Mediaş. Venitul curat este destinat în părţi egale pentru biblioteca şcolii gr.-cat. şi pentru înfiinţânda »Reuniune de lectură« a Românilor din Mediaş.

Inaugurarea campanilei din Veneţia. Alaltaeri dimineaţă, în prezenţa ducelui de Genua şi a unei mulţimi imense a avut loc ceremonia solemnă a inaugurării Campanilei reconstruită a bisericii Sf. Marcu din Veneţia. Trei mii de şcolari au intonat imnul italian, din balconul palatului Dogelui, apoi primarul Grimani şi ministrul de instrucţie publică Credaro au rostit cuvântări mult aclamate. După aceasta patriarchul Cavalloni a săvârşit actul sfinţirei Campanilei, în turnul căreia după săvârşirea acestui act, au răsunat pentru prima dată — după o pauză 10 ani — clopotele.

Impăratul Wilhelm a adresat, cu acest prilej, felicitări telegrafice foarte cordiale, făcând urări pentru o largă propăşire a frumoasei Veneţie,« unde are atâtă plăcere a sta cât mai des«.

Cu ocazia expoziţiei internaţionale din Viena, care va fi deschisă în 18 Mai de către M. Sa, va avea loc şi un mare concurs de aviaţie internaţional. Din 9 până în 12 Iunie se va ţinea concursul de aviaţie Viena-Berlin, iar în ultima săptămână a lunei Iunie va avea loc mareie meeting de aviaţie, cu un premiu de 200.000 coroane. Pentru acest scop M. Sa a donat suma de 20.000 cor.

Răscoala dela minele de aur din Lena. In decursul desbaterii în Dumă a dezordinelor dela minele de aur din Lena, ministrul de interne, d-l Makarow, a declarat, că guvernul împărtăşeşte durerea reprezentanţilor poporului, dar că greva nu s-a menţinut la mijloace pacinice ci luase un caracter politic, dovadă, că majoritatea membrilor comitetului grevei erau condamnaţi pentru crime politice. Trupele n-au fost chemate, decât atunci, când erau serioase temeri pentru siguranţa averei companiei. Mulţimea, îndemnată de şefii politici, a atacat locuinţele companiei, a împiedecat plecarea trenurilor şi munca în mină a negreviştilor.

Având în vedere evenimentele grave, ce s-ar fi produs, dacă mulţimea socialistă ar fi luat armele soldaţilor, ministrul se vede obligat a aproba intervenţiunea armatei, căci s-a dovedit, că mulţimea proiecta să ia armele şi să prade minele.

Baptişti huiduiţi. In comuna Acs din comitatul Comarom a murit zilele acestea fata economului Kocsis János, care făcuse de curând trecerea religionară la baptişti. Conform ultimei ei dorinţe, alaltaeri a sosit în respectiva comună predicatorul (preotul) baptist Hartó Dávid, ca să o îngroape după ritul baptist. Când însă convoiul funebru s-a pus în mişcare spre cimitir, a fost întâmpinat cu o ploae de petrii şi ouă clocite de către ceilalţi locuitori reformaţi, cari s-au repezit cu furie asupra însoţitorilor mortului. Hartó Dávid a luat-o la fugă, iar părinţii fetei s-au ales cu o păruială sdravănă.

Copii dispăruţi. Din Debreţin ni se scrie, că de un timp încoace dispar în continuu copii, fără a li se şti de urmă. Abia trece câte o săptămână, fără ca poliţia să nu fie avizată, despre noui dispariţii. Şi deja de vre-o două luni, dispar mereu copii, iar cauza misterului nu e cunoscută nici până acum. In timpul din urmă părinţii nu mai îndrăsnesc să-şi lase copii pe stradă. Până acum au dispărut vre-o 30 de băeţi.

Cap de jardarm! In urma mai multor spargeri, cari au avut loc în comuna Bűdszentmihály, doi jandarmi au plecat în comuna Rakamaz, unde se aflau ţiganii spărgători, ca să-i aducă şi să-i înfăţişeze la locul unde se comisese spargerea. Trei ţigani au fost escortaţi pe jos, pe al patrulea însă — înştiinţându-se bolnav — l-au apucat jandarmii şi după ce i-au legat mâinile şi picioarele, l-au acăţat de o rudă, pe care o duceau alţi doi ţigani pe umeri. Pe drum însă ţiganul şi-a dat dubul. Contra jandarmilor brutali s'a pornit cercetare.

Locuinţă omenească într'o grămadă de gunoiu. Un grozav tablou de mizerie oferă descoperirea ce a făcut-o alaltaeri poliţia Debreţinului. La capătul oraşului, într'o grămadă de gunoiu, unde se aruncau toate murdăriile şi gunoaiele din oraş, îşi avea locuinţa un sărac cu numele Kerékgyárto István. Numitul îşi tăiase un bârlog în grămada de gunoiu, în care de doi ani de zile îşi ducea traiul împreună cu soţia şi un copil al său. In vreme ce el lucra ca ziler pe unde putea, nevasta şi copilul culegeau aruncături şi resturi de prin gunoaie, cu cari îşi stâmpărau foamea.

Scufundarea unui cuirasat italian. După ştiri din Constantinopol crucişătorul italian »Varese« avariat cu prilejul bombardărei Dardanelelor, s'a scufundat în golful Mudros din insula Lemnos. Obiecte de pe vas şi spărturi din vas ar fi fost svârlite de valuri pe coastă la Castron.

Ştiri mărunte. In Lodz s'a surpat o casă cu cinci etajuri în decursul lucrărilor de zidire, omorând pe un lucrător şi rănind grav pe mai mulţi. Se crede că în dărâmături ar fi îngropaţi alţi doi muncitori.

— Mai mulţi membrii ai direcţiunei »Băncii de credit« din Nicolajev (Rusia) au fost arestaţi, fiindcă la revizuirea agendelor băncii, s'au descoperit fraude de 4 milioane coroane.

— Vaporul »Mackay Bennet« a pescuit 205 victime de ale »Titanicului«. Căpitanul acestui vas crede însă că majoritatea cadavrelor nu vor mai veni la suprafaţa mărei.

— Din Nyiregháza se anunţă, că pe pusta de lângă Ujfehértó au fost găsite 20 de morminte de pe timpul cuceririi Ungariei.

O doftorie ieftină de casă. — Pentru funcţionarea regulată a mistuirei stomacului se recomandă folosirea cunoscutelor prafuri Seidlitz a lui Moll. Cutii originale à 2 cor. se pot căpăta zilnic prin postă de la farmacistul A. Moll, liferantul Curţei din Viena Tuchlauben 9. In farmaciile din provincie să se ceară preparatul A. Moll provăzut cu marca de contravenţie şi subscriere — (1)

Din Braşov şi Ţara-Bârsei.

Corul Săliştenilor la Braşov. Precum suntem informaţi reuniunea română de cântări din Sălişte va întreprinde în curând un turneu la Făgăraş şi Braşov pentru a aranja câte-un concert. Suntem convinşi, că ştirea aceasta va produce mare bucurie în sânul societăţii braşovene.

Contribuabililor *li-se aduce la cunoştinţă, că pe baza unei hotărâri în vigoare a reprezentanţei oraşului Braşov se vor încassa 5% camete de întârziere după dările restante comunale, de apă, construire de şosele şi de canaluri.*

Distincţiune. Preşedintele reuniunilor pompierilor din comitatul Braşovului, d-l *Karl Schusster*, a fost distins de Maj. Sa cu medalia de onoare pentru serviciile prestate în timp de 25 ani în serviciul instituţiunei pompierilor.

Carantina pentru câni, împlinindu-se cele 40 zile dela decretarea ei, a încetat.

Apollo-Bioscop. Sâmbătă şi Duminecă în 27 şi 28 Aprilie: Cea mai nouă senzaţiune a fabricei »Nordisk Film Compagnie«: »Medicamentul de minune« (dramă socială în 3 acte, filmul lung 1600 metri). Număr afară din program: »Groaza Pustiilor« (dramă socială în 2 acte, filmul lung 1000 metri). Impăratul Germaniei în Veneţia (vedere). Industria de scoici (vedere). Bandika ca desenator iute (humoristic). Ingrijirea Teintului (humor). Calul recunoscător (după natură).

In pregătire: »Trandafirul Roşu« (dramă socială în 2 acte, filmul lung 1000 metri). »Fata respinsă« (dramă socială în 2 acte, filmul lung 1200 metri). Luni nu e reprezentaţie.

Marţi şi Miercuri program nou.

Elite Proiectograph. Programul pentru 28 şi 29 Aprilie. Reprezentaţii zilnice la oarele 4—6—8 Dumineca şi în sărbători ½3—4—6—8. Singura siguranţă a publicului — pe care o poate da o zidire specială — unde focul nu poate lua proporţii ca la localurile de lemn şi pânză. — Luaţi aminte.

Micul scriitor (humor). O catastrofă de vapor (dramă senzaţională 600 metri). O călătorie pe lacul Volfgeg (după natură). Fata din cor (din vieaţă). »Venus« (dramă, care a ajuns la culme prin senzaţie; 700 m. 3 acte). Bandica e lunatic (humor).

In cafeneaua Coroană concertează pentru ultima dată în acest sezon, astăzi şi mâne seara orchestra lui Dicu, înainte de-a pleca într'un turneu mai lung la Oradea-mare, Cluj, Budapesta şi Borsek.

Minunile fachirilor.

— Nu e boscărie. — Analogia cu visul, cu halucinaţiile şi cu sugestia hipnotică. — Pilde. — Explicarea faptelor: sugerează prin concentrarea şi vioiciunea închipuirilor. —

Cei cari au avut prilej de-a fi faţă la minunile fachirilor îşi închipue, că au găsit la ei o dibăcie nespus de mare, asemănătoare cu a celor mai mari boscari sau iluzionatori europeni, dar cu mult mai mare.

Dar ori cât ai zice că sânt şarlatanii ori boscării, rămâne fapt neîndoios că Europenii cei mai iscusiţi nu-i pot imita.

Este prin urmare în arta fachirilor alt-ceva şi ceva mai mult decât simple combinaţii de mişcări iuţi.

Cine i-a privit de-aproape nu poate să nu simţă fiori ca în faţa unor puteri necunoscute încă la noi şi de cari ei sânt în stare a se folosi.

In «N. W. J.» găsim o încercare de-a explica mai adânc aceste minuni, folosindu-se de părerile celor, cari au studiat în special aşa zisele ştiinţi oculte.

Mai întâiu o constatare de cea mai mare însemnătate: Fotografiind un fachir în timpul când lucrează, nici odată placa fotografică nu prinde nimic asemănător scenelor ce totuşi cu ochii sântem încredinţaţi că vedem.

Va să zică, dacă faptul este exact — şi ne place a crede c'o fi — avem o bază neîndoioasă, de la care putem pleca. Fachirul face să ni se arate înaintea ochilor, lucruri, cari în lumea din afară nu sânt; are deci putinţa de a ne provoca halucinaţii.

După cum în vis vedem câmpii înflorite, păduri, munţi, scene plăcute sau drame sângeroase; după cum, în vis ni se pare că mâncăm bucate gustoase sau bem vinuri alese, tocmai aşa ne face şi fachirul să visăm ziua în amiaza mare, fiind în stare de trezie.

In tocmai cum nebunul sau bolnavul, cu fierbinţeală şi aiurând, vede în jurul său, în lumea de afară, scene, cari sunt numai în închipuirea-i aţâţată, în tocmai aşa, fachirul nu face să vedem, auzim şi să simţim lucruri şi scene, cari nu au fiinţă în afară de noi, ci întâiu se încheagă în mintea noastră şi noi, pierzând puterea de control, le proectăm şi localizăm în lumea înconjurătoare.

Iacă un paralelism: după cum hipnotisatorul e în stare a ne sugera că bem vin, când bem apă, ori că mâncăm portocală, când ne desfătăm rozând o cartofă fiartă, tot astfel şi fachirul ne face să credem că vedem, pipăim, mirosim ori mâncăm şi bem ceea ce nu facem de loc. Se ştie, că prin sugestie ne poate face omul special să vedem scene şi fiinţi, cari nu sunt; de pildă, un şarpe, un leu, un om trecând prin gaura de la broasca unei uşi; tot aşa face şi fachirul, când ne pare că-l vedem ridicându-se în văzduh şi plutind de-asupra pământului, sau când ne pare că taie capul tovarăşului său şi apoi lipindu-l la loc, fără ca operaţia aceasta să aibă vre-o înrâurire neplăcută asupra aceluia. Prin sugestie, specialistul ne face să nu vedem cutare sau cutare persoană, care'n adevăr se află în odae; n-o vedem, chiar când şi auzim glasul. Tot astfel face să nu poată lucra nici asupra nici unuia din simţurile noastre.

Dacă e vorba de sugestii de aşest fel, e lesne să înţelegem toate minunile ce se povestesc despre fachiri şi să pricepem că nu avem a face cu puteri supranaturale, ci tot cu cele sufleteşti ale noastre.

Iată una din aceste minuni, care o poţi vedea ori când în India, — zice autorul nostru — căruí noi îi lăsăm toată răspunderea faptului. Un fachir gol, încins numai cu un brâu în jurul mijlocului, e în mulţime Fluieră, aruncă în văzduh ceva, care pare a fi o funie. Aceasta se'nalţă, dar în loc de a cădea rămâne atârnată, par'că s'ar coborî din cer. Alt fluier, după ce bate'n palme, şi, ca din pământ se iveşte un copil îmbrăcat ca şi fechirul.

N'a avut pe unde veni, nici nu l'a putut ascunde fachirul, căci, precum am spus, este gol, şi de jur în prejurul lui stau oamenii unul lângă altul. Il ia şi îl aruncă în sus. Copilul apucă funia şi se caţără, pân' ce nu se mai vede. Fachirul după el. Curând a pierit din vederea oamenilor. Incep însă a cădea bucăţi din copil: capul, un picior, o mână etc. Fachirul se coboară din cer, adună bucăţile le pune la loc şi copilul învie, aleargă în jurul lui, apoi se face nevăzut.

Ofiţerii englezi povestesc că un fachir, veni înnot pe vasul lor în portul în care tocmai sosiseră. Luă de la un ofiţer o jumătate de coajă de cocos. O ridică şi din ea începu a curge apa şi curseră 12 vedre pe podul corăbiei!

A cerut o strachină mare de lut şi a turnat în ea un galon de apă (4 litruri şi jum.) Apoi talerul a pierit, făcându-se nevăzut. In loc se ivi o boabă de năsip negru în palma fachirului şi crescu pân' ce se prefăcu în talerul cu apă. N'a căzut nici un strop din ea.

Tot acesta a aruncat jos o pânză roşă, de sub care a eşit întâiu o maimuţă, apoi un şarpe Cobra şi, în sfârşit o fată de 14 ani. Apoi la un semn al Indianului, aceste trei fiinţi s'au făcut nevăzute.

Explicarna ar fi că ei au puterea de-a gândi cu atâta tărie, încât ce au în minte, se încheagă şi în mintea privitorilor aşa de cu vioiciune, încât se preface în halucinaţie.

Să contribuim la fondul ziariştilor români din Ungaria! Orice dar este a se trimite la adresa Institutului de credit şi economii „Ardeleana“ în Orăştie — Szászváros.

ULTIME ŞTIRI.

Budapesta, 27 Aprilie. Mitropolitul Victor Mihaly şi episcopul Vasile Hossu din Gherla au făcut eri o vizită primului ministru Lukács, felicitându-l pentru numirea lui în calitate de prim-ministru. Lukács s'a întreţinut mult timp cu cei doi prelaţi, discutând mai multe chestiuni de ordin politic şi bisericesc.

Viena, 27 Aprilie. Eri s-au făcut alegerile comunale la colegiul al III-lea, anume în cercurile Leopoldstadt, Iosefstadt, Ottakring. Au fost aleşi în Iosefstadt şi Leopoldstadt candidaţii partidului creştin social, iar în Ottakring s'a declarat balotaj între candidatul creştin social şi cel socialist.

Sofia 27 Aprilie. In cercurile bine informate bulgare se susţine, *că armata bulgară va trece graniţa spre Macedonia, în momentul când flota rusească îşi va face apariţia în apele Bosforului.*

Bucureşti 27 Aprilie. Aici se susţine svonul, că în urma situaţiunei grave, provocată de închiderea Dardanelelor, guvernul României e hotărât să între în acţiune mobilizând o parte a armatei.

Costantinopol, 27 Aprilie. Mahmud Sefket paşa a declarat, că deocamdată nu poate fi vorba despre deschiderea Dardanelelor. Turcia e în drept, să aibă deplină libertate în ce priveşte apărarea ei.

Pagubele rezultate pentru societăţile de navigaţiune din cauza închiderei Dardanelelor se urcă zilnic la un milion coroane.

Berlin, 27 Aprilie. „Lokalanzeiger“ primeşte din Bucureşti ştirea, că flota rusească din marea neagră şi-a făcut apariţia în faţa Bosforului. Vase comerciale româneşti ar fi întâlnit în drumul lor escadra rusească. Ştirea aceasta o confirmă şi un vapor grecesc.

Viena, 27 Aprilie. Corespondentul din Bucureşti al unui ziar berlinez anunţă că flota rusă pregăteşte un atac contra Bosforului. In cercurile bine informate de aci însă nu i se atribue nici o însemnătate acestui zvon, de oarece guvernul rus în repetite rânduri a declarat formal, că nu are intenţiuni ostile faţă de Turcia.

Proprietar:
Tip. A. Mureşianu: Branisce & Comp
Redactor responzabil:
Ioan Brotea.

Heinric Lang
Atelier fotografic artistic
BRAŞOV, Strada Porţii 52
Telefon 443.
Specialist în fotografii de copii la minut. Fotografii în grupe pentru societăţi, şcoli . . . . şi familii. . . . .
Tablouri şi albume.
178, 9—40.

Făina lactată
NESTLÉ
Este dovedită dupa o lungă experienţă cafoarte bună pentru copii sănătoşi şi bolnavi cât şi pentru bolnavii de stomac. Impedică şi înlătură vărsăturile, diareea, catarul intestinelor — Broşura. »Ingrijirea Copiilor« se poate avea gratuit de la NESTLÉ, Viena I. Biberstrasse 11.

M. NEUMANN
TAILLEUR.
Fondat la 1845.
Furnisorul curţii imp. regale şi camerlale.
Vestminte pentru domni, băeţi şi fete, gata şi la comandă
BRAŞOV.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Extraordinar de important!

Am onoarea a face cunoscut Onor public, că după ce am cumpărat o cantitate mare de mărfuri în **partie,** sunt în poziție, ca hainele mai jos notate, să le dau cu prețurile următoare:

1 Costum croială americană, lână curată 25 și 28 c.
1 Pardesiu croială americ. lână curată 20 și 30 c.
1 Pardesiu croială americană lână curată, pentru băeți 16 și 20 c.
1 Costum pentrn copii dela 3 ani până la 10 ani dela 5--16 c.
1 Pardesiu pentru copii dela 3 ani până la 10 ani dela 12--15 c.
1 Pelerină pentru bărbați din păr de cămilă 12--15 c.

Coloarea hainelor este modernă, ieftinătatea ți durabilitatea esclude oricare concurență.

Totodată cu onoare aduc la cunoștința On dame, că mi-a sosit în cele mai moderne culori

Novități de primăvară și vară

și adecă: **Raglane, Jachete, Costume, matineuri, jupoane** și **bluze,** în mare și bogat asortiment.

Principiul meu în despărțământul acesta este serviciu solid și punctual.

Zace în interesul propriu al fiecăruia ca să-și acopere cele trebuincioase dela mine până durează provizia.
Rugându-mă de sprijinul prețios semnez

Cu toată stima

ASCHER I.

Brașov, Târgul inului Nr. 26.

Prafurile-Seidlitz ale lui MOLL

Veritabile numai décă fie-care cutiă este provědută cu marca de apărare a lui A. MOLL și cu subscrierea sa.

Prin efectul de lecuire durabilă al **Prafurilor-Seidlitz de A. Moll** în contra greutăților celor mai cerbicóse la **stomac și pântece,** în contra **cârceilor și acrelei** la stomac, **constipațiunei cronice,** suferinței **de ficat, congestiunei de sânge, haemorhoidelor** și a celor mai diferite **bóle femeesci** a luat acest medicament de casă o răspândire, ce cresce mereu de mai multe decenii încóce. — **Prețul unei cutii originale sigilate Coróne 2·—** Falsificațiile se vor urmări pe cale judecătorêscă.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

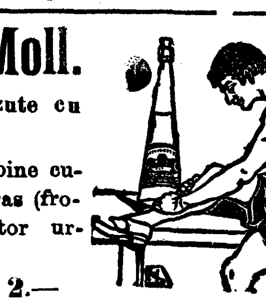

Veritabil numai dacă fie-care sticlă este provăzute cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll

Franzbranntwein-ul și sarea este fórte bine cunoscută ca **un remediu popular** cu deosebire prin tras (frotat), alină durerile de **șoldină** și **reumatism** și a altor urmări de recéală.

Prețul unei cutii originale plumbate cor. 2.—

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și Dame, fabricat după metodul cel mai nou, pentru cultivarea ațională a pelei, cu deosebire pentru copii și adulți. — Prețul unei bucăți cor. —.40 b Cinci bucăți cor. **1.80**

Fie-care bucată de săpun, pentru copii este provědută cu marca de apěrare **A. Moll.**

Trimiterea principală prin Farmacistul A. MOLL Wien, I. Tuchlauben
c. și reg. furnisor al curții imperiale.

— Comande din provincià se efectuéză dilnic prin rambursă postală. —

La deposite sě se céră **anumit** preparatele provědute cu iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Deposit în Brașov: *Karl Schmidt.* farmacist.

Odăi

frumos mobilate se închiriază lunar, sau cu ziua cu preț ieftin în

Villa Kertsch.

Zintz Miklos

Primul atelier de fabricare și reparaturi de cumpene.

Brașov Str. Cismarilor Nr. 4.

Primește comande de tot felul de cumpene decimale, și cu table. Ponturi de greutate în diferite mărimi Cumpene pentru animale, poduri și vagoane de toate mărimile, execută și repareză, predându-le legalisate. 1—3.

Subsemnatul

pictor academic

absolvent al școalei de picturi din București și München, aduce la cunoștință publică, că după o praxă de mai mulți ani, făcută în streinătate s'a stabilit în orașul Budapesta, VII., Horánszky-utca 5 și este în plăcuta situație de a executa

tot felul de picturi

icoane sfinte, icoane pentru sărutat și pentru iconostas zugrăvit artistic etc., precum iconostasuri, altare, avomnuri, iertovnice, tabernacule, troițe și luminare stătătoare etc. auriturí: în bronz, metal, argint, *aluminium și în tot ce privește* această branșă. — **Primește lucrări în aparate și în general și orice reparaturi istorice. — La caz de trebuință** pentru a lua în efeptuire lucrări mai mari, rog a mă aviza prin o corespondență. — **La cerere se trimit schițe și** informațiuni. Cu stimă

CONSTANTIN PETRIDE,
pictor academic
Budapesta, VIII. Horánszkyi utca 5.

De ce sunt matrozii atât de robuști.

De Sigur ați admirat sănătatea robustă a marinarilor. Trăesc pe mare în furtuni și valuri, tot deauna cu peptul gol: cu toate acestea nu sufere de catar, aprindere de gât. Rar tusește vre-unul. Nu se află între ei bolnavi de pept sau ofticoși.

Pentru ce? Motivul e cunoscut din străvechime, acest fapt medici totdeauna l'au atribuit împrejurări că marinarii respira constant evaporațiunile păcurei cu care sunt impregnate corabiile, fiecare scie ce efect bun are păcura asupra peptului.

Cel mai ușor catar dacă se neglijează sufere organele respirației, și este foarte greu a scapă de o înflămație a gâdului sau le un catar greu. Se recomandă bolnavilor ca să se îngrijească de timpuriu dese suferințe, **mijlocul cel mai simplu și sigur este abea un pahar de apă cu păcură la mâncare. Beutura care și'o prepară singur are** efect puțin, fiind că **păcura naturală nu este solubila cu apă,**

Renumitul farmacist **Dl Guyot din Paris au inventat procedură prin care păcura se desolvă, Se capătă în întoate** farmaciile **cu numele, Goudron Guyot** un **licher de păcură foarte concentrată,** cu care se poate prepara **imediat un pahar de păcură cu bun efect,**

O linguriță de cafea cu Gudron Guyot întru pahar de apă beut la mâncare e de ajuns ca în scurt timp se vindece. catarul și aprindarea organelor respirației

Dacă vi se oferă alt product în locul **Gudron Guyot. fiți cu atenție în interesul propriu.**

Este neapărat de lipsă dacă voiți se fiți vindecați de catar acut cu deosebire Asthma se cereți Gudron Guyot veritabile din farmacii.

Păcura Guyot se obține din un soiu de brad **trasmarin, care crește în Norvegia și se prepară numai de Guyot inven atorul păcurei solubile, prin urmare este mai superior altor producte.**

Ca să nu fie cineva indus în eroare, să observe bine atichetalui Gudron Guyot pe care este tipărit numele " Guyot „ cu litere mari, și peste **cruce subscrierea în colori violet, verde și roși precum și adresa: Maison Freres 19 rue Iacoa Parts.**

Gudron Guyot **costă sticla 2 kor 50 b. Tratamentul** se **urcă la 10 bani zilnic P. S. Persoane care nu se pot obicinui cu gustul apei cu păcură, se foloseasc în loc de apă păcurată, Guyot capsule din păcură curată din brad 2 sau 3 capsule la fiecare mâncare. Cu modul acesta vor obținea acelaș efect și însănătoșare sigură. Folosite imediat înaintea sau în decursul mâncărei se mistue foarte ușor și aduc stomacului serviciu mare.**

Capsulele Guyot veritabile sunt albe, imprimate cu subscrierea «Guyot» cu litere negri.

Deposit: Maison Frére 19 rue Iacob, Paris, în farmaciile:

Se capătă în Brașov la farmacia Ursu, Victor Roth succ. Carl Schimidt. Sibiu Carl Müller farmacia la ursu negru, piața mare 10, Albert Zinz Droguerie, farmacia la leul piața mare 17. Guido Fabricius farmaci la ursu, piâța mică 29 și la toate farmaciile.

Nouă firmă românească

IOAN V. FĔT

Budapesta, Nagymezö-utcza 36 b.

MOTOARE cu benzin, uleu brut și gaz, dela 3 HP. în sus.

Tot felul de mașini și instrumente agricole, ca: **Treerătoare cu motor,** maenj și mână, pluguri grăpi etc. Pumpe de fântâni și incendiu cu forță motorică. Mori. **Mașini de sămânat cu mâna,** cari în urma eftinătăței precisiunei și manuărei ușoare sunt indispenzabile pentru fiecare agricultor.

Prețuri moderate, Catalog ilustrat și Preliminar la dorință GRĂTIS și FRANCO.

Linia Holland-America, Rotterdam

Societatea de vapoare pe acții a liniei Hollanda-America. Firmă protocolată în Ungaria.

Mers săptămânal al vapoarelor între **Rotterdam-Newyork Kanada.**

Cancelaria: Budapest VII. Nefelejts utcza 47.

N. I. FOLYOVITS SUCC.

Holtrich-Ujhelyi,

BRAȘOV, Târgu grâului Nr. 4.

Mare asortiment în stofe moderne pentru dame și bărbați.
:—: — Stofe de haine și Albituri. — :—:

Trusouri complete.

Serviciu prompt! Prețuri ieftine!

Avem onoare a aduce la cunoștința on. public că proiectatul institut de bani „Românul“ cu începere dela 1 Aprilie 1912 n. și-a început activitatea sub numirea de

„Brancoveana“

institut de credit și economii, societate pe acții în Zărnești.

Capitalul societar e de 80.000 coroane.

Totodată aducem la cunoștință că institutul nostru să ocupă și respective se va ocupa succesiv cu următoarele operațiuni:

a). Primește bani spre fructificare pe lângă libele de depunere sau în cont-curent pe lângă interesele ce le va stabili din când în când direcțiunea.

b). Acoardă împrumuturi pe obligațiuni pe lângă cavenți or asigurare hipotecară.

c). Acoardă împrumuturi pe amortizare.

d). escomptează cambii, efecte și pretenziuni sigure.

e). Acoardă împrumuturi pe lângă amanetare de efecte.

f). Acoardă credite cambiale și de cont curent cu acoperire hipotecară, amanetare de efecte, monete, mărfuri, producte și alte valori.

g). Cumpără și vinde efecte, monete, mărfuri și alte producte.

h). Primește în deposit efecte, producte și alte valori.

i). Cumpără și vinde, arândează și esarândează imobile și mijlocește astfel de afaceri.

l). Inițiază, mijlocește și înființează pe teritorul său de operațiune reuniuni de interes economic ca d. e. reuniuni pentru asigurarea vitelor, pentru valorizare de producte, esploatoare de păduri și lăptării.

m). Ingrijește afaceri de comisiune și de tot felul de afaceri de bancă.

n). *Sprijinește înființarea reuniunilor* de credit sătești.

Notăm că conform statutelor cel puțin 10% din venitul curat sunt destinate pentru scopuri culturale și de binefacere.

Zărnești la 21 Aprilie 1912.

Direcțiunea.

Ioan Apfelbach

BRAȘOV, Strada Porții 18.
(La regele gulerilor.)

Vă recomand manazinul meu mare de ciorapi de bărbați, dame și copii și ciorapi de turist, cămăși albe și colorate de turist. Ismene lungi și scurte până la genunchi. Gulere, manjete și cravate moderne. Umbrele, Toilet și Parfumerie.
Vă servesc solid și sigur.

Cine folosește

săpunul Sunligt, aceluia îi causează spălatul bucurie

SĂPUNUL

Sunlight

e escelent pentru spălatul stofelor fine și colorate. Probează săpunul Sunligt după metoda noastră prescrisa. Cruță țăsăturile și colorile.

LEVER & Co., Wien III.

Wilhelm Csallner,

turtar.

BRAȘOV, Strada Lungă Nr. 30.

Produce **cele mai bune și fine turte dulci cu deresuri, migdale, piper și turtă de Nürnberg.**

Pentru restaurante cele mai fine **prăjituri desert.**

Tot acolo se capătă **Met de miere foarte fin** și cu efect vindecător.

Pentru pomeni recunoscuta turtă dulce a lui Csallner.

Vânzătorilor se dă rabat.

Publicaţiune.

Se aduce la cunoştinţa publică, că după ce **Inaltul Minister reg. ung. de finanţe** prin organele sale de controlă a făcut revisia losurilor clasei I. **a loteriei a treizecea de clasă reg. ung. priv. s'au predat colectorilor principali spre vânzare.**

Planul loteriei aprobat de Inaltul Minister reg. ung. de finanţe se publică:

Planul loteriei a treizecea de clasă reg. ung. priv. 110,000 Losuri, 55,000 câştiguri

Clasa întâia
Depunere 12.— coroane.
Tragerea în 22 şi 24 Maiu 1912.

Câştiguri		Coroane
1 à		60000
1 à		20000
1 à		10000
1 à		5000
3 à	2000	6000
5 à	1000	5000
8 à	500	5000
30 à	300	9000
100 à	100	10000
3350 à	40	134000
3500 câşt.	Coroane	263000

Clasa a doua
Depunere 20.— coroane.
Tragerea în 19 şi 20 Iunie 1912.

Câştiguri:		Coroane
1 à		70000
1 à		25000
1 à		10000
1 à		5000
3 à	3000	9000
5 à	2000	10000
8 à	1000	8000
20 à	500	10000
110 à	300	33000
4350 à	80	348000
4500 câşt.	Coroane	528000

Clasa a treia.
Depunerea 32.— coroane.
Tragerea în 16, 17 şi 18 Iulie 1912.

Câştiguri:		Coroane
1 à		80000
1 à		30000
1 à		20000
1 à		15000
3 à	10000	30000
5 à	5000	25000
8 à	2000	16000
10 à	1000	10000
120 à	500	60000
4850 à	130	630500
5000 câşt.	Coroane	911500

Clasa şeasea.
Depunere 24.— coroane.
Tragerea: din 25 Sept. — 23 Oct. 1912.

Cel mai mare câştig în cas favorabil

1.000,000

(UN MILION)

COROANE.

Câştigul care se va trage în urmă din aceste 500 capătă premiul.

1	premiu	600000	600000
1	câştig	400000	400000
1	à	200000	200000
1	à	100000	100000
1	à	80000	80000
1	à	60000	60000
1	à	50000	50000
1	à	40000	40000
2	à	30000	60000
2	á	25000	50000
4	à	20000	80000
5	à	15000	75000
25	à	10000	250000
50	à	5000	250000
405	à	2000	810000
760	à	1000	760000
1140	à	500	570000
30600	à	200	6120000
33000	Câştig. şi prem. cor.		10555000

Clasa a patra.
Depunere 40.— coroane.
Tragerea în 13, 14 şi 16 August 1912.

Câştiguri:		Coroane.
1 à		90000
1 à		30000
1 à		20000
1 à		15000
3 à	10000	30000
5 à	5000	25000
8 à	2000	16000
10 à	1000	10000
120 à	500	60000
4850 à	170	770000
5000 câştiguri	Coroane	1,120.500

Clasa a cincea.
Depunere 32.— coroane.
Tragerea în 5 şi 6 Septemvrie 1912.

Câştiguri:		Coroane.
1 à		100000
1 à		30000
1 à		20000
1 à		15000
3 à	10000	30000
5 à	3000	25000
8 à	2000	16000
10 à	1000	10000
120 à	500	60000
3850 à	200	770000
4000 câştiguri	Coroane	1,076,000

Tragerea câştigurilor clasei I., **va avea loc în 22 şi 24 Maiu a. c.** în presesenţa **oficiului de control reg. ung.** şi a unui notar pullic reg. în Sala de tragere, Losurile se capătă la toţi colectorii loteriei de clasă reg. ung. priv.

Budapesta, 21 Aprilie 1912.

DIRECŢIUNEA
Loteriei de clasă reg. ung. privilegiată.
TOLNAY. HAZAY.

Aviz! Aduc la cunoştinţa Onor. public din Braşov şi din împrejurime, că m'am reîntors din voiajul meu de târguială din Viena sesonul de primăvară şi vară şi am adus

Modele de pălării de dame
din Viena şi Paris

şi sunt în stare a vinde cu preţurile cele mai moderate. Totdeauna avem un bogat asortiment de Pălării în magazinul meu. Pălării vechi prelucrez pe formele cele mai moderne cu preţuri ieftine. Asemenea se găseşte Pălării de (:—:) doliu totdeauna gata. (:—:)
Rog pe Onor. Pubic a sprijini şi a vizita magazinul meu.

Cu deosebită stimă: **La pălăria parisiană**
Braşov, Strada Porţii 25 (Casa Fleischer).

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Vasile Muscalu

primul atelier de curelar român

în Braşov, Strada nouă Nr. 18 (casele proprii). Am onoare a recomanda On public din Braşov şi jur **Atelierul meu de curelărie,** provăzut cu tot felul de hamuri de lux şi pentru lucru, din piele de blanc, precum şi tot felul de curele de încins, şerpare, şele în diferite colori, artistic lucrate. Se primesc şi **reparaturi** de tot felul, cufere, geante de călătorie şi pungi etc. etc. precum şi plosci de Lemn îmbrăcate în curele frumoase, în mărimi şi colori diferite.

La atelierul meu de pielărie din Braşov, comandele postale se efeptuesc grabnic şi cu preţuri moderate.

Ghete de dame şi bărbaţi.
Marca Salamander à Cor. 16·50
executare de lux à Cor. 2·50
neîntrecute în durabilitate.
Magazine speciale pentru ghete
Frederic Ipsen et Comp
BRAŞOV,
Strada Vămii 36.

Mediaş, piaţa mare 26. 140,1—50 **Sighişoara, str. boerilor 10.**

Români, replantaţi viile, cu altoi dela firmă română!

Românii sprijiniţi firmele româneşti, că numai aceleea vă vrea binele.

„MUGURUL"
însoţire economică Elisabetopol-Erzsébetváros
(Kisküküllő vm.)

!!! Altoi de viie !!!

Calitate distinsă — pe lângă cele mai moderate preţuri — soiuri de vin şi de masă, — Viţă americană cu şi fără rădăcină.
Ochiuri de altnit, viţa europeană cu rădăcină.
Se află de vânzare la însoţirea economică

„MUGURUL"
ELISABETOPOLE -- ERZSÉBETVAROS.

Material disponibil în altoi peste
trei (3) milioane.

Şcoalele noastre de altoi n'au fost atacate de peronosporă.
— ! Altoii sunt desvoltaţi la perfecţiune ! —
La cumpărări pe credit cele mai uşoare condiţii de plată!
— La cerere preţcurent şi instrucţiuni gratis şi franco. —

Prima condiţie de reuşită este de a folosi material solid!!

— **Români! Trimiteţi băeţii la cursul practic de altoit.** —

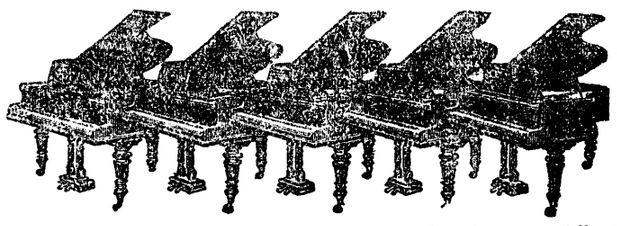

Depozit de piane şi harmonio

Reparaturi-Acordări.

EINSCHENK CAROL,
BRAŞOV, Strada Neagră Nr. 54.
Instrumente se dă în chirie.

Abonamente la

„Gazeta Transilvaniei",

se pot face ori şi când pe timp mai îndelungat sau lunare.

Administr. „Gazetei Transilvaniei".

Viţe nobilitate

americ. de butaşi, diferite soiuri lifereazc

cu gauanţie, asortiment bogat de tot soiul, firmă de mulţi ani recunoscută ca prima şi foarte solidă:

Prima Pepinerie cu viţe nobilitate de pe Târnava.

Proprietar: **F. CASPARI,**
Mediaş Nr. 17 (Ardeal).

Cereţi catalogul preţurilor.

Catalogul conţine scrisori de recunoştinţă din toate părţile ţărei. Proprietarii de vii, înainte de a comanda îşi pot câştiga siguranţa verbal sau prin scris la persoane cunoscute, despre soliditatea firmei de sus.

Atenţiune!!!...

„BRAŞOVIA",
vă apără vă couservă, ajută!

„BRAŞOVIA",
e bun formator de sânge, întăreşte, şi nutreşte corpul omenesc slăbit neputincios, lipsit de putere la mic şi mare.

„BRAŞOVIA",
face corpul omenesc resistător, îmbunătăţeşte nervii atacaţi, încetează iritaţiunile nervoase, simţirea rea în general, dă bucurie de trai.

„BRAŞOVIA",
lungeşte viaţa omenească, înaintează schimbarea stofelor în corp, face apetit.

„BRAŞOVIA",
apără contra tuturor boalelor, e un eminent ajutor pentru Reconvalescenţi.

„BRAŞOVIA",
e neîntrecut în buna sa folosinţă.

Se capătă în Braşov (Brassó) la: K. de BENKNER. Strada pe tocile 22.

In farmacii, droguerii etc

Preţul unei sticle 2 coroane.

La comande externe pentru porto încă 40 fileri.

TIPARUL TIPOGRAFIEI A. MUREŞIANU: BRANISCE & COMP, BRAŞOV.

Elementul psihologic în teatru.

Insemnări de Paul Scherrbart.

Trad. de *Cerdac.*

Un sculptor nu va tinde nici-odată să stârnească efectele picturii. In aceiaşi vreme trebue să stabilim, că colorile sunt superflue în arta plastică. Plasticismul policrom (multicolor) astăzi nu ne mai interesează. Şi nu avem nici un motiv să regretăm această modulare a expresivităţii în lumea artelor frumoase, dimpotrivă putem fi satisfăcuţi, dacă creaţiunea plastică ne dă numai forme. E doar firesc, ca un gen de artă în cursul desvoltării sale să elimineze toate acele elemente, pe cari nu le poate întrebuinţa întru realizarea intenţiunilor sale.

Aşa şi în lumea teatrului unele lucruri, cari împiedecă manifestarea acelor elemente de expresivitate, cari produc efectul nemijlocit — se delătură din ce în ce tot mai mult. Una dintre aceste este nota psihologică în teatru.

O pildă va fi de-ajuns pentru a arăta, că elementul psihologic este imposibil pe scenă. Să analizăm numai romanul lui Dostoiewski «Raskolnyikov» transformându-l într'o piesă şi plasând acţiunea pe scenă: vom vedea îndată că scena nu-i teren prielnic pentru subtilităţi psihologice. Romanul şi novela pot să ne prezente nenumărate subtilităţi psihologice, autorul de scenă însă nu o poate face aceasta: publicul dela teatru le scapă. Succesul slab al dramei moderne se esplică prin faptul, că autorii prea mult realizează elementul psihologic.

Shakespeare prefăcea novele italieneşti în piese teatrale numai cât novelele acelea erau pure construcţii, în cari elementul psihologic nu ajungea la cuvânt.

Şi chiar aşa refăcute erau necioplite — fiind-că altul era isvorul lor de inspiraţie şi tehnica lucrării.

Scena teatrală e un gen — să zicem aşa — robust de artă, neprielnic pentru subtilităţi psihologice.

Să nu cerem deci de la arta teatrală ceea ce nu poate da şi nu voieşte să dea. Aceasta pare aşa de sine înţeles, totuşi trebue mereu scos în evidenţă, că arta teatrală e un gen deosebit de artă.

Atunci însă, când totuşi se iveşte elementul psihologic pe scenă, aceasta este o abatere, o experimentare, tocmai cum sculptorul face experimente cu policromia.

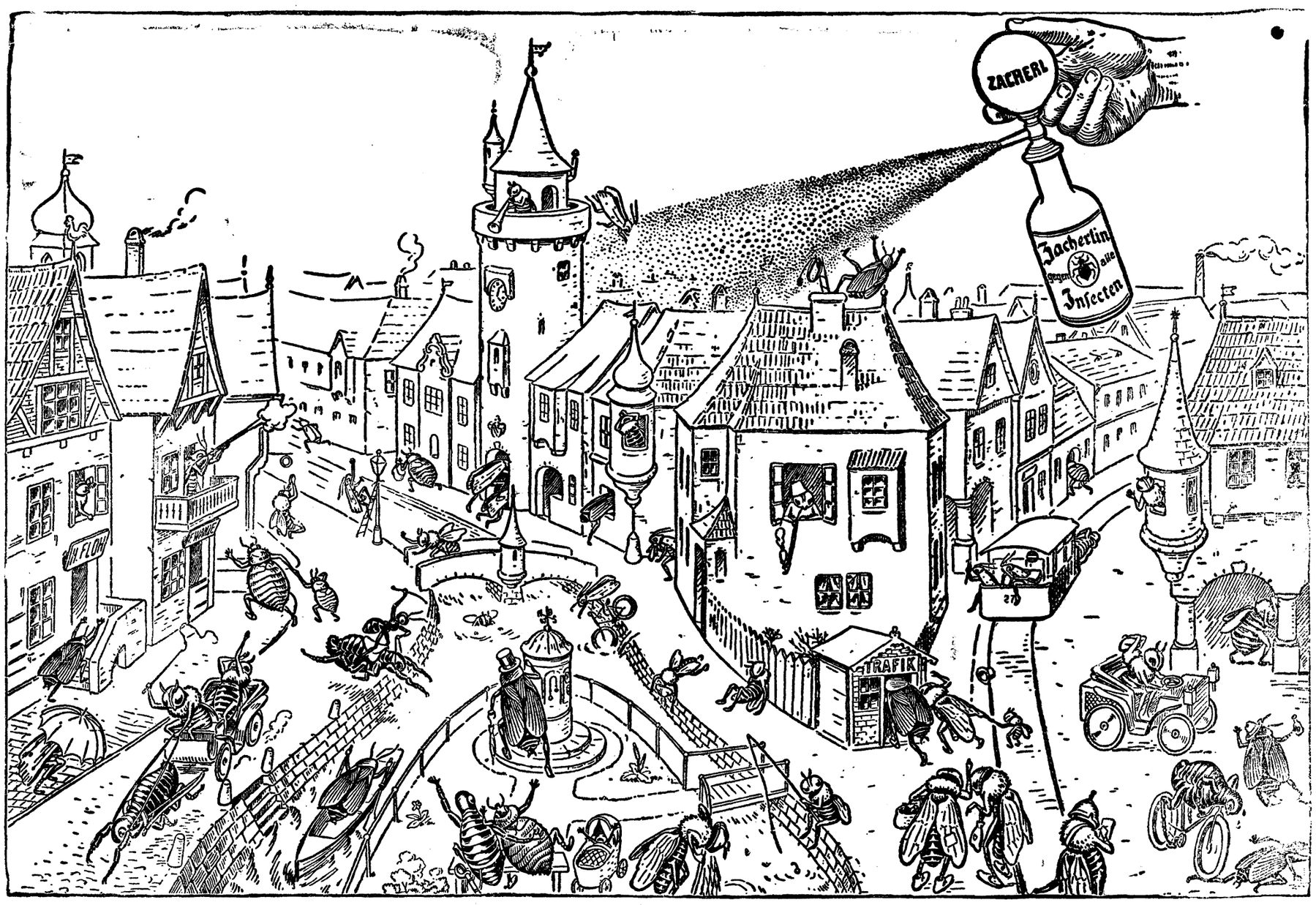

Onorabilul comerciant ţine de a vinde muşteriilor săi „ZACHERLIN“ cerut de ei, care are efect incomparabil de bun şi nu, un alt surogat.

Din nefericire mai există şi alti comercianţi!

De aceia avertisăm pe amicii veritabilului „ZACHERLIN“ de a băga bine de samă, să nu li se vânză sticle cu „Zacherlin“ bine imitate, ci să observe ca numele „ZACHERLIN“ să fie pus pe ele.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Numai pe timp scurt!

Din cauza renovărei localului

toate confecţiunile ce se află, adecă

Pardisiuri de dame, Costume de dame, pardesiuri de fetiţe, jupoane, rochi, haine de băeţi şi jachete, bluze, matineuri, stofe pentru dame şi bărbaţi, cartoane, pânzării, tot felul de manufactură şi împletituri se vinde sub preţul cumpărării numai pe timp scurt.

Prăvălia HAAS, BRAŞOV Strada porţii Nr. 12.

Numai pe timp scurt!

AVIZ.

Am onoarea a aduce la cunoştinţa On. public din oraş şi împrejurime că la **magazinul meu de haine pentru bărbaţi, copii şi băeţi** din Târgul inului Nr. 33 (Palatul Czell) am înfiinţat şi

o secţie de haine pentru fetiţe

după modelele oraşelor mari, cu haine de primăvară confecţioaate din cele mni fine şi moderne stofe. In privinţa calităţii şi preţului pot concura cu ori şi care magazin din capitală.

Totodată anunţ On. public, că mi-a sosit pentru sesonul de primăvară

Haine de bărbaţi, băeţi şi copii

moderne şi mă rog a vizita magazinul fără obligament de a cumpăra.

Recomand afaceroa mea bunăvoinţei şi sprijinului On. public.

Cu toată stima

N. P. Godmann Succesor

Samuel Lipot.

155,1—30

Târgul inului Nr. 33 (palatul Czell.)